

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nur. Angonfeld & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarife
și învială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 10.

Brașov, Joi 15 (28) Ianuarie.

1904.

Turcia și Bulgaria.

Frământăturile neconținute di-
năuntrul monarhiei noastre și, în
timpul din urmă, evenimentele se-
rioase din Asia-ostică, provocate de
rivalitatea dintre Rusia și Japonia,
au făcut ca să fie urmărite cu mai
puțină atențiune cele ce se petrec
în peninsula balcanică, pregătind în-
cetel cu înecet conflictul sângeros
între Turcia și Bulgaria, de a căruia
isbucnire se vorbește încă din pri-
măvara trecută.

Pentru națiunea română este
de un interes deosebit întrebarea,
cum se va stinge focul atîțat și
permanent nutrit de emisarii comi-
tetului revoluționar bulgar în Ma-
cedonia și ce va eși din acțiunea
de reforme a Austro-Ungariei și a
Rusiei. Primăvara se apropie cu
pași repezi și, după toate semnele și
scirile sosite, este în pregătire is-
bucnirea din nou a revoluțiunii, ba
este în joc chiar pacea întregii pe-
ninsule balcanice.

Ceea-ce ne interesează pe noi
Românii de aproape mai este și fa-
tul, că de la 1 Ianuarie stil vechiu
1904 s'a săvîrșit reorganizarea ar-
matei bulgare, care va aduce cu
sine o înmulțire a armatei active cu
jumătate din contingentul ei de până
acuma. De aci încolo armata bul-
gară în loc de 6 va avea 9 divizii, apoi
se vor înființa 6 brigăzi nouă și cele
12 regimente de infanterie de re-
servă vor fi transformate în regi-
mente active, de linie ș. a.

Reorganizarea aceasta, ce va
causa țării mari cheltuieli, făcân-
du-se în totă graba, e o dovadă, că
Bulgaria se pregătesce, ca să poată
să iasă bine înarmată pe teren,
decă s'ar nasce vr'un conflict sân-
geros. Și ca să nu dispară acest pe-
ricul guvernul bulgar însuși poartă
grije prin faptul, că sufă mereu în

cărbunii ce ard sub spuză în Mace-
donia.

Decă ar fi să dăm credemint
guvernului turcesc, apoi Bulgarii
fac lucruri ne mai pomenite pentru
a provoca o nouă revoluție în Ma-
cedonia și a împiedeca pe „blândii
și marinimoșii“ Turci de a executa
reforme, pentru a cărora realizare
stăruiesce așa de mult Rusia și Aus-
tro-Ungaria pe lângă Sultanul.

Se constată în adevăr, că Pôrta
a împărțit ambasadiorilor celor
două puteri, că comitetul macedo-
nien și-a început erăși ațîțările în
stil mare, că de-ocamdată umblă
să răsvrêtescă pe locuitorii din
Ochrida și că metropolitul din acesta
localitate care e o uneltă a comitetu-
lui ar ține ascunse în biserica cate-
drală cantități mari de arme și mu-
nițiune. C'un cuvânt, Pôrta se plânge
că emisarii comitetului storc bani
cu forța dela locuitorii și uneltesc în
tot chipul ca să împiedeca execu-
rea reformelor.

Firesce, că guvernul bulgar nu
rămâne dator cu răspunsul, decla-
rând, că plângerile turcesci n'au nici
un temei și sunt numai scornituri
ale Pôrtei, cari probabil n'au alt
scop, decă au un pretext pentru
neexecutarea reformelor și de-a masca
propriile sale înarmări. Bulgarii, fi-
resce, nu admit că din partea lor
s'ar ațîța seu s'ar face pregătiri es-
traordinare de război.

Orice declarațiunii s'ar face, fie
de către Pôrta, fie de către guver-
nul bulgar, un lucru se scie și este
neîndoios. Nici guvernul Sultanului
n'are leale intențiuni în ce privesce
reforme, ci umblă a le amâna și
a le face iluzorii cu tot felul de
tertipurii, nici guvernul din Sofia
n'are gând bun față cu pacificarea
Macedoniei, ci dorința și planul seu
ascuns e de a-o scote din ghiarele
turcesci, pentru a-o ocupa apoi ea
însăși.

Planurile panbulgare sunt foarte
prejudiciöse și intereselor României,
care cu drept pôte să reclame ca
în Macedonia sub suzeranitatea tur-
cescă să se introducă un regim de
libertate și de dreptate pentru toate
națiunile ce o locuiesc, șadăr și
pentru Românii macedonenii.

Intreprins'a guvernul român vr'o
acțiune energică pentru a reclama
respectarea intereselor de viață ale
elementului român macedonen?

La acesta întrebare nu putem
răspunde până ađi afirmativ. Nu ne
e cunoscută o asemenea acțiune diplo-
matică, deși, după toate semnele, la pri-
măvară mai mult ca probabil va ajunge
a fi rezolvită într'un feliu cestiunea
macedoneană, fie cu ori fără vër-
sare de sânge.

Brașov, 14 (27) Ianuarie.

Limba cehă în armată. Se anunță
din Praga, că diarul „Bohemia“ publică
ordinul comandantului corputui 8 de ar-
mată privitor la cursurile de limbă. În sen-
sul acestui ordin se vor deschide cursuri
superiore și preparatore pentru învățarea
limbei cehe. Limba cehă se va preda în
fie-care curs în trei ore pe săptămână. Or-
dinul accentuează, că cursul de limbă este
numai un mijloc auxiliar pentru învă-
țarea limbei și e chemat a arăta elevului,
cum pôte el prin sirguintă să învețe o
limbă.

Deputatul Dr. Lurtz în fața ale-
gătorilor. Deputatul Dr. Carl Lurtz s'a
 prezentat săptămîna trecută în comunele
Sân Petru, Preșmer și Herman spre a face
dare de semă alegătorilor asupra ac-
tivityții sale parlamentare de până acuma
și a-și motiva intrarea sa în partidul gu-
vernului. În Preșmer i-s'a votat d-lui
Lurtz încredere unanimă. În Sânpetru,
unde d-l Lurtz a spus, că motivele intrării
celor 10 deputați sași în partidul guver-
nului au fost, că în actualele împrejurări
atât datoriiile de cetățeni în acest partid

se pot implini mai bine cât și interesele
culturale și economice ale Sașilor aici se
pot promova mai cu efect. De și actual-
mente nu toți Sașii aprobă această intrare
totuși d-l Lurtz speră, că numărul celor
nemulțumiți se va împuțina din ce în ce.
La propunerea pastorului Meschendorfer
și aici i-s'a dat d-lui Lurtz vot de încre-
dere. În Herman a expus alegătorilor ace-
leași lucruri și a dis, că e gata a-și depune
mandatul, decă alegătorii nu mai au în-
credere întrinsul. Ca și în celelalte co-
mune i-s'a votat d-lui Lurtz și în Herman
încredere și tot odată înfierându-se ob-
strucțiunea alegătorii din Herman salută pe
ministrul președinte Tisza și îi urază suc-
ces la „munca patriotică, ce a început-o“.

Fiascul lui Banffy la Deși îl con-
stată chiar și foile maghiare. Foștii lui
prietini personali și politici, cu cari a lu-
crat împreună atâția ani, nu s'au adunat
împrejurul lui — dice „M. P.“ din Cluși
— în schimb însă s'a adunat alții, dintre
cari unii cunoscuți ca agenți cu trecut
prea variat — cu cari inteligența mai de
semă a comitatului nu întreține nici un
contact politic. — „M. P.“ însă n'are cu-
ragiul să spună pe față că majoritatea
celor cuprinși sub numele de „alții“ erau
— membrii filialei casinei din Leopold-
stadt....

Ce ni-se pregătesce.

Am amintit într'unul din nume-
rele trecute, că ministrul unguresc
de culte și instrucțiune publică Al-
bert Berzeviczy a convocat pe ziua
de 26 Ianuarie o anchetă, care se
se ocupe cu reforma inspectiunii în
școlile populare. Spre scopul acesta
s'a pregătit un plan de reformă foarte
voluminos, cuprindînd îndrumările
cărora vor avé să se conformeze in-
spectorii reg. de școle la controlarea
învățămîntului. Chestiunea intere-
sându-ne de aproape, dăm următorul
escerpt după foile unguresci:

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Fata lui Hassan Ali.

Povestire din Kairo. De Frideric Reutter.

(4) — Fine. —

Turcul ridică o perdea grea și îi
făcu un semn, ca să între în odaia ve-
cină, unde se aflau deja cinci persoane.
Una dintre figuri îi atrăsese cu deosebire
atențiunea. Era un bătrân mic, uscățiv,
vinjos, îmbrăcat în burnus!*) Bătrânul pa-
lid ca oăra, avea barbă albă, nasul proe-
minent al Arabilor și trăsături energice.
Stetea la o parte de cei-lalți, răzimat de
un baston. Nu îmbrăcămîntea și ținuta
bătrânului erau însă, cari atrăgeau aten-
țiunea lui Erhart, ci ochii lui. În acești
ochi se oglindea o durere tainică și
adincă, o acuzare mută. Dintre cei-lalți,
cari mai erau de față, trei steteau în fun-
dul odăii și păreau a fi servitori, al pa-
trulea, un egiptean cu barba și mustețele

rase, stetea lângă divan, avînd atârnată
la brâu o călimară de alamă, ceea-ce în-
semna, că este scriitor.

Odaia era mare și luminösă, mobi-
lată în stil frances în colóre albă și cu
mult aar. Din plafond atârna un candelabru
mare.

Ochiul ager al lui Erhart le vedu toate
acestea dintr'o singură privire. El pășia ală-
turea de Turc și se opri în mijlocul odăii.
Bătrânul se uită fugitiv la Turc apoi
privirile lui triste se opriră asupra Ger-
manului.

„Monsieur le docteur Bland?“ în-
trebă bătrânul, fără să-l mai bage în seamă
pe Turc.

„Eu sunt doctorul Bland“ răspuse
Erhart nemțesce.

Bătrânul Arab se apropiă de dînsul,
pupilele i-se dilatară de iritație.

„Vous connaissez ma fille?“**) în-
trebă bătrânul.

Turcul temîndu-se, ca nu cum-va
Erhart să răspundă pe franțuzesce, se grăbi
a răspunde el:

„Doctorul Bland nu scie franțuzesce“.
Germanul tăcu, stringîndu-și buzele
nervos.

Erăși luă Turcul cuvîntul, decla-
rînd înc'odată, că medicul german nu
scie franțuzesce. Bătrânul ascultă, și în
urma desiluziei grîznică părea sdrobot cu
desvîrșire. Capul și-l trase între umeri,
mînele hainei sale îi acoperiau mîmile.
Pentru moment își păstră liniștea. Erhart,
care îl privia cu atențiune, se aștepta la
o isbucnire pătimașă. Dér, înainte de a se
întempla acesta, interveni Turcul, presen-
tînd bătrânului un act.

Arabul cetii și tresări de emoție du-
rerösă. El întrebă ceva cu voce blăjîină,
abia de înțeles.

„El întrebă“, dice Turcul, întorcîndu-
se spre Erhart, „decă este adevărat,
ce este scris aici?“ Într'aceea dete actul
lui Erhart. Aceasta cetii cu atențiune și
vedu, că este un act de deces, scris în
franțuzesce și nemțesce, în care se de-
clară, că subsemnatul Eduard Bland-Bey,
doctor în medicină, a avut în tratament
pe Ayeșă, fiica lui Hassan Ali, și că acesta
a decedat de vîrsat.

„Hassan Ali, tatăl fetei, întrebă, decă
este adevărat acesta?“, repetă brusc
Turcul.

Erhart tresări. El nu sciea nimica
de intriga, ce se țesuse aici, presupunea
însă, că era vorba să amăgescă pe sër-
manul tată. Și totuși mai putea el să
dea acum îndrêț?

„Așa este“ răspuse Erhart meca-
cesce; dér ochii bătrânului îl urmăreau și
simția cum îl fixeză, așa că nu îndrăsnia
a-și ridica privirile de pe act. I-se părea,
că în odaie domnesce o liniște amenință-
tore de furtună.

„El mai întrebă, decă vreți să iscă-
liți actul?“ continuă Turcul cu indiferență
prefăcută.

„Vreu să-l iscălesc“, răspuse Erhart
încet, și căutînd după călimară și pană,
se aplecă asupra hîrtiei, ca să iscălescă.
Unul din servitori îi aduse repede un
scaun. Scriitorul își așeză călimara pe
masă și îi dete pana. Erhart începî să
scrie. Ajunsesse până la ultima literă a
numelui său de botez, „Eduard“, când în-
tr'un impuls momentan își ridică privirea,
care se întîlni cu cea a bătrânului Arab.

*) Manta cu glugă, pe care o poartă Arabii.

**) Cunoscuți pe fiica mea?

Controlarea instrucțiunii limbii maghiare în școlile pedagogice. Inspectorul școlar regesc este obligat a face obiect de examinare serioasă direcția învățământului în școlile pedagogice *nemaghiare*. Spre scopul acesta, afară de viziunile ce are să le facă în cursul anului școlar, el trebuie să cerceteze, decât geografia maghiară, istoria, istoria literaturii, literatura, constituția se predau în mod corespunzător dreptului nostru public și de stat?

Dacă în privința acesta ar da de urmele unor neglijențe de caracter mai grav, sau de *tendențe contrare statului*, este dator a suspenda examinarea până la alte dispoziții ale ministrului și a face acestuia raport pe cale telegrafică.

Dacă la examenul de calificare vr'un candidat de învățător nu scie vorbi *maghiare* destul de *fluent*, inspectorul nu *subscrie diploma candidatului*.

Pentru-ca inspectorul școlar să poată aprecia riguros cunoștința candidatului în limba maghiară, îi stă în drept a pune în treburile candidatului, *a-l asculta în limba maghiară din ori-care obiect și a pretinde să dea răspuns din acel obiect în limba maghiară*.

Inspectorul nu subscrie diploma candidatului, care refuză a răspunde.

Nu poate fi considerată ca *suficientă cunoștința limbii maghiare a candidatului* acela care în loc de a vorbi independent *ungurese*, *traduce simplu pe unghuresce*.

Scopul principal al învățării limbii maghiare este, ca *elevul nemaghiar din școala populară să-și însușească vorbirea în unghuresc* în măsură, ca în limba maghiară să-și espună la înțeles gândirile lui; să scie scrie și celi corect unghuresc.

În cas când limba maghiară nu s'ar învăța cu succes, inspectorul se adresează către primăria comunală sau autoritatea școlară, decât nesuccesul este a-se atribui frecventării neregulate sau lipsei mijloacelor de învățământ. Dacă însă învățătorul e cauza, atunci el trebuie să fie făcut atent la obligamentul său față cu legea, și starea acesta se notează în protocolul de viziatiuni școlare, care trebuie să fie contrasemnat și de autoritatea școlară. În Decembrie și Iunie a fie-cărui an, inspectorul face raport ministrului asupra stării insuficiente în care a găsit instrucția limbii maghiare, pentru-ca ministrul să ia, pe baza raportului, măsurile necesare.

Tendențe contrare statului sunt a-se considera ori-ce faptă a *învățătorului*, ori a *autorității locale și superioare* a școlii, care se săvârșesc în școlă, sau afară de școlă contra constituției statului, a caracterului național, a unității și poziției separate a statului, sau contra intrăgității teritoriale; mai departe, contra aplicării legale a limbii statului, prin graiul, în scris, prin tipar, prin obiecte de învățământ, chipuri. Tendință contrară statului se consideră procederea învățătorului în instrucțiune după care negligă, din puncte de vedere naționaliste, predarea geografiei patriei, a istoriei și constituției în direcție corectă. Mai departe acea procedere a învățătorului, în virtutea căreia el evită intenționat factorii necesari pentru consolidarea sentimentului patriotic în inimile tinerimei, și adevăratele cântărele patriotice, și nerea sărbătorilor școlare patriotice etc.

În fine tendință contrară statului este a-se considera ori-ce faptă a *învățătorului*, care îndemnă pe elevii școlii populare a nu respecta stégul țării și obiceiurile ei, ceea-ce constituie tot-odată și delict prevădit în codul penal. Dacă inspectorul dă de urmele acestui delict, deschide momentan cercetare disciplinară contra învățătorului întrucât e necesar afacea o dă pe mâna procurorului și face raport ministrului de instrucție. Dacă învățătorul unei ast-fel de școle confesionale e ajutat cu sumă fie cât de neînsemnată decât stat, inspectorul se adresează ministrului, decât însă nu e ajutat de stat, raportază erăși ministrului.

În numărul de mâne vom continua, scoțând la ivelă alte părți tot atât de importante din planul de reformă ce se proiectează.

In culmea crizei.

„Norii negri se îngrămădesc pe cerul Un murmur amenințator se aude în partidul liberal, opoziția e înfricată, că trăsnetul va isbi în dieta țării. Ungaria are să fie devastată de tempestatea alegerilor dietale, — spun proorocitorii de vremuri. Măgarii sbiară deja, seama că în curând are să se întempe o schimbare în mersul vremii, și fug și se ascund cei-ce cred că sbieretul măgarilor e răcnet de leu. Oficioșii guvernului trag clopotele într'o dungă, avertisând poporul, că are să fie rău“...

Așa caracterizează „*Alkotmany*“ de la 26 Ian. situațiunea politică ungară.

Er alt diar, „*Budapesti Hirlep*“ serie: „Nu se pôte nega, că situația devine din zi în zi mai ciudată. Un politician străin a dis chiar, că e foarte *picantă*. Dacă Maghiarii nemulțumiți s'au plâns până acum, că mâna vieneză le conduce sârtea peste voința guvernului și a partidului său, astăzi lucrurile au luat o întorsătură interesantă. Mâna vieneză incurcă politica internă a Maghiarilor printr'un mic grup opozițional, care se hrănesc din declarațiile politicianilor austriaci maghiarofagi. Dacă vr'unui politician austriac îi trece prin minte a turbura politica internă maghiară, n'are decât să se îngrăjească de un discurs în parlament sau în delegațiune“...

Și ce face Tisza, omul despre care se dicea că e chemat a remedia situațiunea? Făuresce planuri și alergă la Viena, ca să cêră de la Corónă aprobarea lor, neavând alt modru de a înfrânge rezistența obstrucției. Vră să revedească regulamentul camerei, să introducă clotura, să convôce delegațiunea ungară, să suspendeze ședintele camerei, să facă tot posibilul pentru a i-se vota recruții. Dacă nu reușește, va apela la „națiune“ prin oriundirea de alegeri dietale generale.

Eventualitatea din urmă preocupă așa de mult tôte partidele maghiare, încât

organele lor de publicitate au început deja să dea alarma, să-și cîtime aderenții la concentrare și organizare pentru luptă, căci lupta are să fie mai strânică, decât ori-când, o luptă pe viață și mörte între partidul guvernului și opoziție, — de cumva Tisza nu va fi răsturnat mai înainte de a-și fi fost dat să facă el alegerile.

Nu de gēba a dis contele Khuen-Hedervary într'un interview, ce l'a avut c'un reporter de la „*Neue Freie Presse*“: „Raporturile politice au luat o astfel de întorsătură, încât fac obligătore pentru toți membrii partidului liberal poziția: „*Fie-care la postul său*“.

Dilele proxime au să fie decisive pentru politica maghiară și pentru parlamentarismul maghiar, care s'a înglodat cumplit în nămolul propriilor sale păcate. Criza acestei politici a ajuns la culme.

Diarul „Le Temps“ despre chestiunea macedo-română.

Diarul „*Le Temps*“ din Paris publică o scrisore din România, în care se arată acțiunea întreprinsă de România pentru deșteptarea conștiinței Românilor din Turcia. „*Temps*“ dice: „Creditul de 600,000 de lei efectat de Camerele române pentru construirea de biserici și școle în Macedonia, arată un nou stadiu foarte important în acțiunea civilizătore pe care România o urmărește de treideci de ani printre populațiunea română din provincia otomană.

„Acțiunea e legitimă și simpatică din mai multe privințe. Tinde să risipescă un echivoc, care complică situațiunea în Macedonia; contribuie să afirme conștiința etnică a unui nēm ce rămăsese necunoscut, și constituie un contrapond util pentru pacea Orientului. Propaganda română e pusă astfel în serviciul unui interes european și în acesta România e consecuentă cu politica-i tradițională: să se cundeze, în sfera sa, silintele mailor puteri în peninsula Balcanilor.

„Echivocul pe care e vorba să-l risipescă, consistă în a se confunda religiunea cu naționalitatea și'n a considera populațiunea română ca grēcă, care fiind ortodoxă, recunoscă autoritatea spirituală a patriarhului. Cu tot caracterul ecumenic, patriarhul din Constantinopol, printr'o derogare manifestă de la înalta sa misiune, este apărătorul principal al elenismului în Balcani. Voesce să fie protagonistul poporului grec, în loc de-a fi espresiuinea tuturor creștinilor, fii ai bisericii ortodoxe, și d'a arăta o egală bună voință sau aceeași imparțială indiferență în ce privesce aspirațiunile lor civile. De aci antagonisme și agitațiuni, din care autoritatea patriarhatului n'are din nenorocire nimic de câștigat.“

Procesul din Nitra.

În ședința de la 25 Ianuarie procurorul Dr. Geza Chudovszky și-a ținut rechisitorul.

În prima parte a rechisitorului s'a ocupat cu panslavismul, apoi a vorbit câte verđi și uscate despre mișcarea naționalistă slovacă, care — dise — își are izvorul în societățile culturale ca „*Jivena*“ din Turc-St.-Martin ș. a. Acolo se discută pe față asupra ideii unei țeri slovace. Dovadă ceea-ce a eșit la ivelă în decursul petrației. Slovacia își crește copiii în școlile cehece și sufocă în ei ori-ce sentiment maghiar. Sub titlul de expoziții culturale, arangeză întruniri naționaliste. Cei mai mari panslaviști sunt preoții evanghelic și credincioșii lor. O astfel de propagandă fac și băncile slovace.

Vesselovszky: Neg.

Procurorul: Broșurile politice moltiplesc poporul, ele conțin un întreg program panslavist. Poporul a fost amăgit cu numirea de „partid popular slovac.“ Alegătorii maghiari nici n'au cutesat să iasă la stradă, căci Slovacia i-au terorizat.

Vesselovszky: N'am agitat.

Procurorul: Din tineretele sale, acusatul s'a pus în serviciul acestor tendențe. Prin anii 60. a fost cörteșul unui candidat panslavist cu numele Slotka. În Sămbătmare a înființat reuniunea „*Vojtek*“, la adunările căreia se prezentau în fie-care an panslaviști din Turc-St.-Martin. El a lăudat pe panslaviștii condamnați, numindu-i martiri. A fost acționar și director al băncii panslaviste din Sămbătmare și tot acolo a voit el să înființeze reuniunea „*Beseda*“ cu dirertie panslavistă. *Laudă și recunoscința i-se cuvine ministrului președinte Stefan Tisza, care n'a conces înființarea acelei societăți*. Acusatul, când i-a murit nevasta, n'a tipărit decât anunțuri funebrele în limba slovacă. Când contele Apponyi s'a dus la Sămbătmare, numai acusatul și tovarășii lui n'au arborat stéguri. Și ca *deputat este apărătorul ideii naționaliste*. El nu vră să recunoscă heghemonia limbii naționale maghiare ci admite numai, ca limba maghiară să fie *prima inter pares*. Și în dieta s'a plâns despre asuprirea Slovacilor. Dacă în cameră a vorbit așa, vă puteți închipuicun va fi agitat el în cercul electoral.

Continuând procurorul spune, că acusatul mereu a vorbit de împărat, er nu de rege. S'a plâns mereu, că limba slovacă este asuprită. A promis alegătorilor săi școle populare și secundare slovace, limbă slovacă la judecătoria și escutarea legii naționalităților. S'a vestit, că candidază cu program popular slovac, însă el a candidat cu program *național slovac*, care s'a stabilit în cuibul principal

Puse jos condeul. Nu putea să înșele pe acest bētrân.

„Iscăliți“ stăru Turcul din nou.

Erhart stetea nemișcat în fața acului, cu ochii fixați asupra Arabului. Turcul se întorse și își mușca buzele.

„Iscăliți, Vē rog“ se rugă din nou Turcul cu glas insinuant, al cărui motiv Germanul repede îl pricepu.

În loc să iscălescă, se ridică și puse ceva — un fișic de ban — pe masă.

Turcul se îngălbeni de furie și răcni: „Ce va să dică asta?“

„Asta va să dică, că eu nu pot să înșel și va să mai dică, că nu vrău să fac ceea ce-mi cereți“ răspuse Erhart cu voce înaltă. „Nu, mai bine vrău să mor, ca om cinstit“. Apoi, întorcându-se către bētrânul dise în franțuzesco: „Hassan Ali, ficia d-vōstrē nu e mōrtă. Ea trăește și se află în casa acestui mișel“.

În același moment vedu urmările temerității sale. Un țipet de furie se auzi și cei trei servitori săriră din fundul odăii. Erhart se retrase la pārete, respirând greu și adinc, hotărât să-și vindă scump

viața. În același moment sări și Arabul lângă el. Amēndoi erau înconjuțați de un semicerc de fețe amenințătore.

Erau doi împotriva a șese și el era fără arme. Situația era periculōsă. Ținuta Arabului însă îi dedia lui Erhart nou curaj. Acesta era ca schimbat. Ochii lui îndrășneți străluciau de pofta de luptă, figura lui devenise par' că mai mare, de sub burnus scōse un cuțit lung încovoiat. Întrēga lui ființă arăta nu pe omul amenințat de primejdie, ci pe învingătorul triumfant. Cu un strigăt de furie năvăli asupra Turcului. Acesta se retrase repede înderēt, er bētrânul se repeđi la o parte, apucă o luminare aprinsă de pe masă și o avēntă de câte-va ori în stānga și în drepta la ferēstră, în întunerecul nopții. Erhart, deși amētit de jumētate, înțelese, că avēntarea luminării era un signal. Servitorii înocă înțeleseră acest lucru și săriră să-l apuce pe Arab, dēr autrebuit să se retragă dinaintea fulgerilor ochilor lui și dinaintea cuțitului amenințator. Urmă un moment de convorbire. Omul, care aduse pe Erhart în casă dispăru pe ușă. Arabul părea că înțelege însărcinarea, ce i-se deduse.

„Ficia mea! Ficia mea!“ strigă el în furie extremă.

„Ficia și se va inapoi, decât te liniștesci“ răspuse Turcul.

„Neviolată, căne de pașă?“

„Neviolată. Eță și-o aduc.“

Bētrânul dădu din cap. Dēr trecură minute de acceptare până să reîntorse solul aducēnd cu sine o fată voalată. Ea se opri în prag și privia împrejur, tremurând ca varga. Când a zărit însă pe tatăl său, sări cu bucurie și se agăță de brațul lui. Arabul însă își păstră ținuta amenințătore, până ce îi puse o întrebare fiecei și primise răspuns de la ea. Apoi se îndreptă spre ușă amenințând pe servitorii. Erhart îi urmă de aproape, căci privirile pașalei și a servitorilor îi dedia a înțelege, să plece cât mai curind, decât îi este scumpă viața.

Când ajunse la ușă, la semnul stăpânului, i-se puse un servitor în cale. Germanul decis la extremul, cu un pumn aplicat în pieptul servitorului, îl dădu la o parte. Arabul auzi învālmășala și se întorse. Abia acuma îi reveni în minte serviciul, ce i-l făcuse Germanul. El apucă

mâna lui Erhart și ducēnd-o întăi la pieptul său, apoi la frunte, o sărută.

„Trebuie să merg cu d-vōstră“, dise repede Erhart, „căci decât mă lăsați aici, aștia o să mă omōre“.

„Vino“, răspuse Arabul. „Casa mea este casa ta și averea mea este avere ta. Du-te înainte. Afară ne așteptă cei ce ne vor apēra“.

Erhart găsi asil și refugiu în casa lui Hassan Ali și a doua zi primi din mâinile acestuia mijlōcele cu cari să pōtă părăsi Egiptul și să se reîntōrcă în patrie unde în curind își găsi un post respectabil.

Ethem pașă, se cumiți prin întimplarea acesta și se păzi de a mai răpi fetele șehilor arabi pentru haremul său.

În ce privesce pe Bland Bey, dibaciul doctor german din capitala Egiptului, el probabil n'a aflat nici până în ziua de astăzi despre jocul temerar, ce s'a încercat a se face cu cinstitul său nume.

Oniță.

al panslaviștilor, în Turoț-S.-Mărtin, din partea comitelui național slovac.

E dovedit, că acusatul a agitat în contra statului maghiar. În Ungaria nu mai o națiune există, națiunea maghiară. Cel ce vorbește despre o națiune slovacă și pretinde drepturi pe seama acestei națiuni, acela agită contra statului unitar maghiar. Acusatul a șis, că Slovaci sunt asupriți, pe când în țera acesta toate naționalitățile se bucură de drepturi egale, ér școlile confesionale au libertatea cea mai mare posibilă, deși ele nu merită să se bucure de această libertate, fiindcă gimnaziile naționalităților cresc dușmani patriei. Este agitațiune a se șice, că poporul slovac e asuprit. Nicl un stat n'ar tolera agitațiunea acesta, numai statul maghiar o tolerază, și paciința lui e o adevărată minune.

Cere de la tribunal, ca pentru agitațiune să condamne pe acusat și să dea astfel o pildă tuturor panslaviștilor, carl urșc de mörte statul maghiar.

Așa a sciut să șfideze dreptatea și adevărul procurorul din Nitra.

SCIRILE DILEI.

— 14 Ianuarie v.

Fasiunile asupra datoriilor întabulate pe case ori moșii. Cei ce plătesc interese pentru datorii, séu rente întabulate pe case și pământuri ale lor, dobândesc un scădemânt al dării suplimentare, adecă al aruncului după darea de casă și pământ, decât fac în timpul prescriș de lege fasiunile lor asupra acestor datorii întabulate. Fasiunile se pot face până la **31 Ianuarie st. n. 1904*** pe blanchete, ce se capătă la tóte primăriile (antistiile) comunale și se pot preda în decursul órelor de oficiu provédute cu datele și cu subscrierea necesară. La cas de bólă séu ivindu-se altă piedecă, din pricina căreia cine-va n'a putut preda la timp fasiunea sa, celui împedecat fi stă în drept a face o **cerere de justificare**, arătând cauzele, pentru carl a fost împedecat și înaintând fasiunea datoriilor sale pe imobile **până la 15 Februarie n. c.**, tot la primăriile comunale și la perceptoratele orașenesci. **Cel-ce n'a înaintat fasiunea sa până la 31 Ianuarie n., séu n'a justificat întârșirea ei până la 15 Februarie st. n. 1903, pierde avantajul**, ce i-l dá legea pe acest an, adecă nu i-se mai scade nimic din aruncul după casă și pământ.

Congresul băncilor populare. Duminecă s'a deschis în orașul Focșani primul congres al băncilor populare, oficiindu-se mai întâi un Te-Deum, la catedrală și la care au participat, toți congresiștii dimpreună cu d-l ministru Spiru Haret. După oficierea Te-Deumului, toți au plecat la sala teatrului Lupescu, unde d-l Spiru Haret, a salutată printr'o caldă cuvântare, primul congres al băncilor populare. Mulțimesce tuturor celor ce au binevoit a participa și termină propunând a-se exprima M. S. Regelui, sentimentele de simpatie ale congresiștilor, prin o telegramă. D-l I. G. Duca, sub-directorul băncilor populare, ține apoi o conferință arătând nevoia din care s'a iscat băncile populare, arată cum înainte țeranii nevoiași erau spoliați de cămătarl și cum astăđi băncile populare dau védite folóse. Vorbesce apoi de casa centrală, arătând că ea este un mare bine pentru băncile populare. După amiađi la óra 2, ședința s'a redeschis, sub președința d-lui Spiru Haret. Au vorbit d-nii Zanne, tratând despre administrația băncilor populare și d-l Brătianu, despre tovărășiile sătesci. Mai vorbesce d-l Șcinteie (Tutova) și ședința se ridică la óa 7 jum. Séra a avut loc o serbare în sala teatrului, dată în onórea congresiștilor.

* 31 Ianuarie n., căđend de astă-dată pe o Duminecă, credem că înainte de amiađi până la órele 12 primăriile (antistiile) comunale sunt date a le lua în primire. — R. e. d.

Procesul Vidu. Sub titlul acesta „*Drapelul*” serie: Eri, Lunl la órele 8 a fost chemat d-l Ioan Vidu la judele de instrucție din Lugos, în chestiunea cântărilor: „*Astăđi cu bucurie*” și „*Haidăđi frađi*” incriminate de procurorul din Timișóra, pe cuvânt că conțin „*revoltă*” (láza-dás). D-l Vidu a avut să răspundă la întrebările: 1) Décă primesce răspunderea pentru conținutul compozițiilor? D-l Vidu a răspuns, că póte primi răspunderea numai pentru aranjament și armonie în fața unui juriu competent. Pentru poesie și melodie însé nu-și póte aroga răspundere, nefiind produsul d-sale. 2) Décă n'a vėđut, că acele conțin „*revoltă*”? D-l Vidu a răspuns că nu, mai ales că aceste cântări le cântă toți Românii deja de o jumătate de veac. 3) Décă nu d-sa este autorul și compositorul, apoi ce scop a urmărit ou armonisarea? D-l Vidu a răspuns, că scopuri artistice. În fine a cerut d-l Vidu să i-se dea înapoi exemplarele confiscate, căci aceste constituie averea sa și nu este dispus să o lase, ca să muceđescă la procuratură. Din Caransebeș aflăm, că Sămbătă s'a făcut investigațiune la „*Librăria diecesană*”, căutându-se între altele și broșura „*Horea, Cloșca și Crișan*” din colecția Șaraga. Tot din Caransebeș aflăm, că în chestiunea cântărilor editate de d-l Vidu și tipărite în tipografia diecesană din Caransebeș a fost interogată pe cale oficială și P. S. Sa episcopul Nicolae Popea. — Era Tisza, ce mai vreți!

Accident mortal. În pădurea Susaica, distanță de o óra de la Poiană, s'a întâmplat eri, Marți, un accident, căruia au căđut victime doi ómeni. La rostogolirea groșilor de brad de pe muchea unui deal, un trunchiu a strivit în drumul séu pe Gheorghe Bogdan, supraveghetor de lucrări, și Balint Martin din Cernat, lucrător. Améndoi au rămas morți pe loc. Comisia, care a esit la fața locului, a constatat că accidentul s'a întâmplat în urma negrișiei celor doi nenorociți. Cadavrele au fost transportate la șpitalul civil din Brașov. Gheorghe Bogdan era Român din Brașovul-vechiu și lasă în doliu o vėđuvă, cu care a trăit în ferioare abia o jumătate de an.

Un oraș distrus prin incendiu. Din Christiania se anunță, că orașul Aalesund (Ncrvegia) a fost distrus total prin incendiu. Tóte edificiiile publice au ars. Marea mulțime a locuitorilor au petrecut ultimele 24 óre pe câmp sub plóie și tempestă, și fără hrană. Vapóre cu proviziuni au sosit. Se crede că trei persoane au perit în flacări. Cea mai mare parte dintre locuitori și-au pierdut tot avutul lor. Familia regală a dat 15 mii coróne pentru incendiați. Incendiuul a început pe la două óre nóptea din fabrică Proservering Company. Pe câmp, lângă oraș sunt tábărite 2 mii de persoane, pe jumătate góle. Bolnavii din șpitale au fost transportați în căruțe. Unul a murit de spaimă. Mai mulți locuitori lipsesc; ei trebuie să fi perit. Se va sci mai târđiu numărul lor. Panica a fost teribilă.

O conferință la „Liga culturală.” D-l profesor Mihail Străjanu a ținut Duminecă o conferință în localul „*Ligei culturale*” din Bucureșl, vorbind despre însemnătatea conșcienței naționale. D-nul Străjanu a relevat încercările îndreptate spre desnaționalisarea școlólor din Transilvania.

Un Român călcat de carul séu. Un Român din Zărnesci mergea alaltăeri la móra din Tohanul-vechiu, ducend cu carul cu boii nisce bucate la măcinat pentru nunta feciorului séu, ce era să se serbeze șeptemána viitoare. Boii s'au spăriat de trenul ce mergea spre Zărnesci și omul, care a sărit înaintea boilor, a ajuns sub róte, de carl a fost strivit.

Distincție. Cetim în „*V. N.*” că d-l Andreiú Barseanu, profesor, a fost distins cu medalia Benemerenti cl. I. pentru scrierile d-sale.

Herero, așa se numesce poporul din Africa de sud-vest, aflátore sub protectorul german și care s'a resculat șilele aceste. Poporul acesta e cultivator de vite și unii dintre ei posed câte 10.000 de boi și vaci.

Un director de bancă decorat. Majestatea Sa a acordat d-lui Frideric Hausleitner, directorul sucursalei din Brașov a Băncii austro-ungare crucea de aur cu coróna pentru merite.

Mörtea baronului Bechtolsheim. În ziua de 25 Ianuarie a murit în Viena capitanul de gardă și general de cavalerie baronul Anton Bechtolsheim în etate de 70 ani. La Custozza (24 Iunie 1866) repausat și-a dobândit ordinul Maria Tezeia. La 1872 a salvat viața țarului Alexandru II la o vînătóre de urși. De la 1889—1902 a fost comandantul corpului XIII de armată (Agram).

Un cas de ciună a fost constatat la Alexandria în ziua de 21 Ianuarie.

Numire. Aurel Scurtu, licențiat în farmacie, a fost numit pe ziua de 1 Ianuarie 1904, ca asistent la laboratorul de chimie analitică, de pe lângă facultatea de medicină din Bucureșl.

Cununie. D-l Nicolae Ticaciú își va serba cununia cu d-șóra Maria Huiu Duminecă în 18/31 Ianuarie în biserica gr. cat. din Găinar.

Revolta albanesilor. Albanesii, în număr de 4 mii au ocupat drumul de la Scutari la Prizrend, voinđ să împedecce cu ori-ce preț introducerea reformelor. Autoritățile turcesci se arată indiferente față de rebeliunea lor.

Ligă sërbo-bulgară. La Sofia au sosit 5 studenți sërbi, între carl și directorul țiarului studențesc „*Slavianschi lug.*” Ei sunt trimiși de uniunea studenților sërbi pentru a se înțelege cu studenții bulgari în privința programului, după care ei trebuie să lucreze pentru liberarea Macedoniei.

Un urs într'un butoiú. Jurnalalele din Moscva relatéză un cas ciudat, care s'a întâmplat pe calea ferată Moscva-Petersburg. În stațiunea Visni-Volocec s'a predat ca bagaj, un butoiú pentru Moscva. Butoiul era destul de greu. Pe drum conductorii, carl erau în vagonul de bagaje, au observat că butoiul începe să se misce. Înșé ei cređură, că cauza este șguduirea vagonului; dér n'au întârđiat să observe, că butoiul se crapă și de dinăuntru ese un urs. Conductorii au încremenit, apoi se deșteptară și au luat'o la fugă în alt vagon; ursul după ei. Bieții conductori abia reușiră să închidă ușa. Rémânend singur ursul a început să scotocescă prin cufer, lăđi etc., căutând probabil de mănecare. Multe lucruri el le-a spart și stricat. La una din stații, în fine, reușiră să-l astem-pere în modul următor: i-s'au aruncat fructe îmbibate cu coniac. Ursul s'a îmbăt și începuse să se cam clatine pe picioare. Atunci ampioiații au aruncat asupra lui o pătură mare și s'au pus pe marginele ei, întărind'o de dușumea cu ținte. Astfel ursul a fost adus până la Moscva, unde a fost ținut trei șile și nepresentându-se nimeni pentru primirea lui, a fost vëndut cu 6 ruble (16 fr.)

Vereșagin despre conflictul ruso japones.

Celebrul pictor rus Vereșagin, amioul lui Skobelef, care a dat în timpul rēșboiului ruso-románo-turc atáta dovadă de curăđiú, s'a declarat adversar convins al rēșboiului cu Japonia.

Într'un interview al țiarului parisian „*Le Temps*” el șice, că Rusia nu numai că ar trebui să părăsescă Mandșuria, dér ar trebui să vîndă chiar linia ferată a Chinei orientale, cerend în șchimbul acestei retrocesiuni o bandă de teren, care să permită Rusiei să lege Vladivostok cu Port-Arthur.

— Dér, obiectéză patrioții ruși... Rusia nu e un anteprenor, care construesce drumuri de fier pentru a-le vinde...

— De sigur, răspunde Vereșagin. Totuși noi avem un precedent: când împératul Alexandru al II-lea a observat, că posesiunile ruse din Alaska erau mai mult un fel de încurcătură pentru stat, el le-a vîndut pur și simplu Americanilor.

Cu privire la Japonia, Vereșagin spune următoarele:

— Am vizitat acéstă țéră și aduc escelente amintiri. E o țéră frumoșă și adevérat civilizată. Populația e plină de energie, e întreprinđtóre și dotată cu multă inteligență și gust artistic. Din nenorocire acest popor a pierdut sentimentul just al forței și puterei sale militare. De când a bătut China, Japonia și-a pus în cap, că ar puté învinge cu ușurință Rusia.

Pictorul faimosului tablou: „*La Șipea e liniște!*” crede, că în acest punct de vedere Japonia e halucinată și că nimic nu-i va puté șgudui ilusiile. După tóte probabilitățile, Japonia va debarca în Coreea, dér atunci Rusia ar puté, fără să declare rēșboiú, să reducă la epulsare pe Japonesi, punendu-i în obligația de a cheltui tóte miliónele lor, pentru-ca în cele din urmă să cedeze.

Déca, după Vereșagin, Japonesii ar debarca în Mandșuria, situația lor ar fi și mai precară. Neputend să-și asigure o retragere pe mare și fiind prinși între două cetăți rusesci, ei se vor găsi într'o situație cu adevérat critică și care s'ar agrava pe măsură ce Japonesii ar înainta în Mandșuria.

Museul istoric și etnografic.

Ca rēscumpărare a feliicitărilor de anul nou au contribuit pentru Museul etnografic și istoric următoarele P. T. persoane:

Ioan Cheresteș, preot, V. Sântioana, 2 cor., Ignat Borza, Alba-Iulia 3 cor., Nicolae Proștean, avocat, Lugos 5 cor., Dr. George Linul, avocat, Bistrița 5 cor., Mateiú Bărsan, căpitan i. p. Beclean, 2 cor. Dr. Nicolau Comșa, medic, Seliște, 5 cor., Ioan Banciu, Seliște, 5 cor., Arseniu Bunea, secret. comit. grăniț., Sibiu, 2 cor., Dr. Alexandru Vaida-Voevod și soția, Olpret, 20 cor., Ioan Mesaros, avocat, Turda, 2 cor. Paul Muntean, locot.-colonel i. p., Sibiu 3 cor. Ioan Papiu, protopresbiter, Sibiu, 5 cor., Dr. Mihai Groșșian, avocat, Oravița 10 cor. În total au intrat coróne 716.40.

Sibiu, în 17 Ianuarie 1904.

Biuorul Asociațiunii.

ULTIME SCIRI.

Londra, 26 Ianuarie. „*Times*” primisce din Tokio șicirea, că guvernul japones a dat ordine de mobilisare. „*Daily Express*” anunță, că e asupra împrumutului de 10 milióne funți pentru preparative de rēșboiú, s'a decis definitiv.

Petersburg, 26 Ianuarie. Din Port-Arthur se telegraféză, că acolo se așteptă cantități enorme de cărbuni și hrană din Australia. Portul Daily este încunjurat de mine sub marine. Spre a preveni o inevitabilă agresiune din partea Japoniei, Rusia și-a mobilisat întréga flotă de rēșboiú a Oceanul Pacific. Totodată a concentrat în Mandșuria 80.000 soldați din rezervele trupelor siberiane.

Berlin, 26 Ianuarie. „*Lokalanreiger*” e informat din Constantinopol, că Bulgaria concentreză forțe considerabile la Koceanl, în fața trupelor turcesci mobilisate.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

„LIPOVANA“ institut de credit și economii în Lipova.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „LIPOVANA“, societate pe acții se invită la a

X-a Adunare generală ordinară,

ce se va ține în 18 Februarie a. c. la 10 ore a. m. în localul institutului, opidul Lipova.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunii pe al decălea an de gestiune.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Deciderea, respective aprobarea bilanțului pe 1903; darea ab-solutorului direcțiunii și comitetului de supraveghere (§. 26 din statute).
4. Deciderea asupra întrebuintării profitului curat și ficsarea di-videndelor pe 1903, (§. 26 și 46 din statute).
5. Pertractarea eventualelor propuneri (§. 26 litera g) din statute).
6. Alegerea comitetului de supraveghere pe un nou period de trei ani.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, în conformitate cu §. 16 din statute, se avisază a depune la cassa institu-tului acțiunile înainte de deschiderea adunării generale.

Lipova, în 21 Ianuarie 1904.

Ales. Mocsonyi m. p.
președinte.

ACTIV	CONTUL BILANȚULUI	PASSIV	
Cassa în numărar	4335 80	Capital	100000 —
Escompt	822679 35	Fond de rezervă	48452 58
Credite personale	32666 40	Fond de pensuni	3468 —
Credite cambiale cu acop. hip.	103166 48	Depuneri	676194 33
Imprumut hipotecar	5351 —	R-escompt	166745 —
Lombard	7218 50	Dividende neridicate	360 —
Efecte	3453 —	Interese transitoare	12312 66
Mobilar	1585 —	Cont-curent	7990 —
Amortisare	185 —	Creditori	4003 93
Giro-Conto	312 99	Profit	22364 60
Cont-Curent	922 —		
Realități	7058 50		
Cassa de păstrare postală	617 16		
Debitori	4541 92		
	1041891 10		104189 10

EȘITE	PROFIT ȘI PERDERI	INTRATE	
Interese de dep. neri	35745.76	Interese:	
„ „ re-soompt	8950.59	de escompt	69785.77
„ „ cont-curent	364.86	„ credite personale	3356.25
Spese	2414.30	„ cambiale cu	
Salare, chiri, diverse	7019.89	acoperire hipot.	7619.49
Marce de presentă	927 —	„ imprumut hipot.	4008.22
Contribuțiune directă	6047.15	„ lombard	615.08
10% dare după interese la depuneri	3574.59	„ efecte	160. —
Amortisare din mobilar	185 —	Provisiuni	2500.52
„ „ cancelaria a. v.	135 —		
„ „ escompt	216.60		
Profit	22364.60		
	87945.33		87945.33

Lipova, Decembrie 1903

Voicu Hamsea m. p.,
director executiv.

Ioan Dejenaru m. p.,
prim-comptabil.

DIRECȚIUNEA:

- I. Cimponeriu m. p., Dr. G. Popescu m. p., P. Papp m. p.,
A. Ciugudean m. p., I. Crișan m. p.

Confrontându-se cu cărțile principale și auxiliare le-am aflat esacte.

Lipova, 21 Ianuarie 1904.

Comitetul de supraveghiere:

Stefan Bardosiu m. p.,
președinte.

Teodor Cosma m. p., Vasile Bogoiu m. p., Terențiu Petrovicu m. p.

A V I S.

Prenumeratiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonază din nou să binevoiască a scrie adresa lă-murit și să arete și posta ultimă. **Administraț. „Gaz. Trans“.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Ianuarie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.95
Renta de corone ung. 4%	99.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	91.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.55
Bonuri rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	208.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.25
Renta de hârtie austr.	100.65
Renta de argint austr.	100.65
Renta de aur austr.	120.65
Rente de corone austr. 4%	100.70
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	93.25
Losuri din 1860.	155.35
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.05
Acții de-ale Băncei ung. de credit. 767.—	
Acții de-ale Băncei austr. de credit 672.25	
Napoleondori	19.05
Mărci imperiale germane	117.—
London vista	239.70
Paris vista	95.30
Note italiene	95.30

Recomandăm fabricatul nostru, care la esposiția din Londra și Roma a fost premiat cu diplomă de onore și medalie de aur, preparat din vinuri de Ardeal curate

1--10.1193

Esceletul Vin spumant (Șampanie)

și aume

Gloria sec, puțin dulce, Superbe sec, mai dulce.

Se află de vëndare la:

D-l Carl Irk, Heinrich Zintz, Alfred Kamner, Ottmar Trentina, Zoltan Gaspar, Nepoții Demeter Ereimas, și Karl Harth.

CARL HARTH & Comp
(BRAȘOV) fabricație de șampanie. (Strada lungă)

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-20 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 8-13 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persóne la óra 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11-40 m. a. m.
- III. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la órele 6-50 séra.* (* Circulă numai până în Predeal)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-25 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8-45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul de per. la óra 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zérnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 5-25 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 5-07 m. dim.
- II. Trenul de persóne la óra 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-27 min. séra.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la óra 9-18 min. séra.
- III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la óra 7-41 min. dim. (care circulă numai dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov .

- I. Trenul de persóne la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la óra 1-59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul mixt, la óra 6-10 m. séra.*
- IV. Tren de pers. la órele 10.01 m. séra.* (* au legătură dela Tușnad.)

Dela Zérnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la óra 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-07 min. p. m.